

Planenheten

Handläggare: Frida Skagerberg
Titel: Kommunekolog
E-post: frida.skagerberg@norrtalje.se

Till: Kommunstyrelsens arbetsutskott

Investeringar 2024 – Upprustning betesmarker och naturreservat

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar:

1. Anslå 491,1 tkr i investeringsmedel för upprustning av betesmarker och naturreservat.
2. Finansiera investeringen inom beslutad investeringsplan för 2024.
3. Inarbeta tillkommande kapital- och driftskostnader om 55 tkr från och med år 2026 i mål- och budget 2026–2028.

Sammanfattning

Samhällsbyggnadskontorets planenhet föreslår att få anslag för upprustning av betesmarker och naturreservat beviljat av kommunstyrelsens arbetsutskott. Investeringen är beräknad till en kostnad om 491,1 tkr. Investeringen finansieras med kommunstyrelsens anslag för investeringar år 2024. Tillkommande kapital- och driftskostnader om 55 tkr från och med år 2026 inarbetas i mål- och budget 2026–2028. Investeringen beräknas genomföras och färdigställas under åren 2024 och 2025. Den innebär en upprustning av naturreservat och betesmarker samt en utökning av betesmarker genom nya staket, skyltar och skyltställ. Detta beräknas öka trivseln i områdena, vara positivt för den biologiska mångfalden beroende av betesdjur och samtidigt öka den lokalproducerade maten.

Ärendet

Beskrivning

Norrtälje kommun förvaltar flera områden med höga naturvärden och några av dem är betesmarker, slåtterängar och naturreservat. Vissa av dem behöver rustas upp med nya skyltar och skyltställ. Norrtälje kommun har också lagt pengar på senare år på att restaurera strandängar och röja fram skyddsvärda träd och dessa behöver nu betas. För att djur ska kunna beta där behövs nya staket.

Prioriteringen av staket har gjorts efter var naturvårdsprojekt har drivits och är ett led i att slutföra dessa. Urvalet har också gjorts utifrån var det är möjligt att sätta upp staket och var det finns potential för att få dit djur. Det finns fler kända platser i behov av bete som inte har rymts i denna budget, till exempel fortsättningen på betesmarken i Sessön, som innehåller flera skyddsvärda träd.

Fler hagar kommer att ge en större betad areal vilket kommer att gynna den biologiska mångfalden där och öka den lokalproducerade maten. Detta är i linje med gällande miljö- och klimatstrategi. Samhällsbyggnadskontorets planenhet föreslår därför att få anslag för upprustning av betesmarker och naturreservat beviljade av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Eventuella bidrag

För stängsel för bete av mark med skyddsvärda träd går det eventuellt att få bidrag från Länsstyrelsen i Stockholms län eller Skogsstyrelsen, då kommer den faktiska kostnaden att bli mindre.

Lindholmen naturreservat, Norrtälje stad

Vid Lindholmen naturreservat föreslås en utökning av hagen västerut längsmed stranden och stigen in mot staden. Detta kommer att skapa mer foder och mer lokalproducerad mat. Det kommer också ge en större betad yta vilket kommer att gynna den biologiska mångfalden på strandängarna och förhoppningsvis utöka den blå bården för lekande fisk i viken. Utökningen kommer också att göra att djuren går längre längsmed stigen från Norrtälje stad vilket troligtvis kommer att uppskattas av de invånare som gillar djur och betade strandängar.

Kostnad nytt staket	45 000
<u>Ny kobro över dike</u>	<u>20 000</u>
Totalt	65 000

Marum naturreservat, Björkö

Marum naturreservat har slitna gamla skyltställ för naturreservatsskyltarna och här skulle nya att öka trivselen i området.

Kostnad skyltställ	6 000
--------------------	-------

Mellingeholmsparken, Norrtälje stad

I Mellingeholmsparken har skyddsvärda träd röjts fram under de senare åren, med pengar från länsstyrelsen. Här pågår just nu också en restaurering av de gamla ruddammarna från 1600-talet som finns här, som utöver sitt arkeologiska värde även är mycket betydelsefulla för groddjur. Tanken är att Mellingeholmsparken ska få en utökad hage över det område som ligger söder om vägen vilket kommer att gynna groddjuren i dammarna och de skyddsvärda ekarna samt hålla dammarna synliga. Utökningen är i linje med den skötselplan för biologisk mångfald som togs fram i ett LONA-projekt för några år sedan. Detta innebär ett nytt staket men också nya övergångar så att friluftslivet kan röra sig som vanligt. Tillstånd kommer att sökas hos länsstyrelsen för övergångar och stängsel inom fornlämningsområdet.

Kostnad nytt staket	150 000
<u>Kostnad övergångar</u>	<u>16 000</u>
Totalt	166 000

Rådmansholmen strandäng

Rådmansholmen strandäng på Blidö, nära den kommunala badplatsen, har under 2024 röjts på sly och nu behöver fårstaketet förstärkas för att även kunna fungera för nöt. Detta kommer att gynna strandängens unika flora och minska framtida igenväxning.

Kostnad nya trådar nöt	159 000
------------------------	---------

Skyttudden slätteräng, Herräng

Denna slätteräng ligger vid skyttudsgruvan i Herräng, bredvid Folkets hus. Den har en mycket värdefull flora och hyser flera mycket sällsynta arter. Här behövs nytt skyltställ och en ny permanent skylt i metall med info om slätterängen och dess värden.

Kostnad nytt skyltställ	6 000
<u>Kostnad tryck skylt A3</u>	<u>750</u>
Totalt	6 750

Carlberg slätteräng, Rånäs

Carlberg slätteräng är en av de värdefullaste slätterängarna vi har i vår kommun. Den hyser en mycket stor biologisk mångfald och är en utflyktsplats för många botaniker och entomologer. Slätterängen behöver ett nytt skyltställ då det gamla har gått sönder.

Kostnad nytt skyltställ	6000
-------------------------	------

Ludden strandäng, Norrtälje stad

Denna strandäng strax norr om Norrtälje ligger precis vid den populära banvallen västerut och har ett litet tillgänglighetsanpassat fågeltorn. Här behövs en ny permanent informationsskylt i metall.

Kostnad tryck skylt A3 750

Betesmarksskyltar

Flera kommunalt ägda betesmarker behöver beständiga betesmarksskyltar i metall. Dessa talar om att det är djur i hagen och har ett telefonnummer till djurägaren. Det gäller betesmarkerna i Rörvik naturreservat (Roslags-bro), Vigelsjö naturreservat (Norrtälje stad), Lindholmen naturreservat (Norrtälje stad), Linkudden naturreservat (Blidö), Ludden strandäng (Norrtälje stad), Björnö björkhage (Norrtälje stad), Borgmästarholmen (Norrtälje stad), MellingeHolmsparken och närliggande holmen (Norrtälje stad) och Sessön (Norrtälje stad).

Kostnad tryck (60 st)	15 000
<u>Kostnad skyltställ (30 st)</u>	<u>60 000</u>
Totalt	75 000

Inköp av staketstolpar

Varje år lagas staketen i betesmarkerna med nya stolpar när de gamla blivit för slitna. Därför behöver en större mängd stolpar köpas in för att ha på lager.

Kostnad staketstolpar (100 st) 6600

Totalt är investeringen beräknad till en kostnad om 491,1 tkr. Investeringen finansieras med kommunstyrelsens anslag för investeringar 2024. Investeringen innebär att investeringsmedel anslås för upprustning av betesmarker och naturreservat. Tillkommande kapital- och driftskostnader om 55 tkr från och med år 2026 inarbetas i mål- och budget 2026–2028.

Koppling till gällande styrdokument

I Mål och Budget 2024–2026 har kommunfullmäktige delegerat till kommunstyrelsens arbetsutskott att fatta beslut om investeringar upp till ett totalt belopp om 500 tkr för år 2024. Investeringen om 4491,1 tkr ryms inom denna delegation och finns med i beslutad investeringsplan för år 2024.

Denna investering kopplar till målområde 5 i Mål- och Budget.

- Målområde 5 – Norrtälje kommun ska förvaltas och utvecklas på ett miljö- och klimatmässigt hållbart sätt

Förvaltningens analys och slutsatser

Planenheten föreslår att anslag medges som möjliggör upprustning av betesmarker och naturreservat. Utan detta kommer inga åtgärder kunna utföras och följden är att de delar av betesmarker och naturreservat, som är i behov av upprustning, förblir i samma skick som i nuläget. De tilltänkta nya hagarna kommer då inte kunna ha betesdjur och de marker som har restaurerats genom slyröjning kommer att växa igen med nytt sly.

Tidplaner

Investeringen planeras att genomföras under 2024–2025. Projektet är beräknat att starta med projektering under hösten och vintern år 2024.

Ärendets beredning

Mark- och exploateringsenheten, gata/park-enheten, näringslivs- och etableringsenheten och bad, idrott och friluftslivs-avdelningen på kultur- och fritidsförvaltningen.

Ekonomiska konsekvenser

Investeringen är beräknad till en kostnad om 491,1 tkr. Investeringen finansieras inom kommunstyrelsens beslutade investeringsplan för 2024. Investeringen innebär att investeringsmedel anslås för upprustning av betesmarker och naturreservat. Tillkommande kapital- och driftskostnader om 55 tkr från och med år 2026 inarbetas i mål- och budget 2026–2028. Den årliga räntan är

beräknad till 10 tkr, räknat på en internränta om 2,0 %. Avskrivningstiden är 15 år med en årlig avskrivning på 33 tkr. Den årliga driftskostnaden uppskattas till 12 tkr.

Konsekvenser för barn

Att ha välkomnande och tillgängliga naturreservat och naturområden ger barn möjligheten att uppleva, samspela med och leka i naturens och djurens värld. Det stärker barnens rätt till vila, fritid, lek och rekreation samt till det kulturella och konstnärliga livet (art. 31 i Barnrättskonventionen – Barn har rätt till lek, vila och fritid).

Barn lär sig att förstå, uppskatta och bry sig om naturen genom att uppleva den, i egna lekar och utforskning tillsammans med vuxna som förmedlar dess under och betydelse. Minnen av barndomens lekar och fritid i naturen stärker människors resurser att hantera stress, inger en känsla av vördnad och uppmuntrar till ansvar för jorden. Lek i naturlig miljö bidrar också till ökad rörlighet, balans, kreativitet, socialt samarbete och koncentration.

Att Norrtälje kommun investerar i naturreservat och betesmarker är positivt för kommunens barn.

Landsbygds- och skärgårdsperspektiv

Att investera i naturreservat och betesmarker stärker landsbygden där dessa finns. Naturreservat och betesmarker möjliggör biologisk mångfald och ekosystemtjänster i landsbygden som samhället är beroende av, exempelvis livsmedelsproduktion. Dessutom kan de öppna landskap som skapas och bevaras genom naturreservat och betesmarker stärka platsens attraktivitet (genom visuella och sinnliga intryck som platsen ger upphov till), vilket kan ge upphov till landsbygdsutveckling (till exempel i förhållande till boendevillkor, besöksnäring och förenings- och företagsverksamhet). Satsning på naturreservat och kommunala betesmarker på landsbygden skapar offentliga platser att vara på även för de som bor långt ifrån en stad. Att å andra sidan ha stadsnära naturreservat och betesmarker stärker känslan för och av landsbygd för de som bor i staden. Detta kan stärka kommunen som helhet då det kan skapa en gemenskap och förståelse för landsbygdsfrågor och lokal matproduktion.

Anna Keskitalo
Samhällsbyggnadsdirektör
Samhällsbyggnadskontoret

Johan Andersson
Tf. planchef
Planenheten

Bilagor

Bilaga 1 - Karta Investeringar 2024 - betesmarker slätterängar och naturreservat - nya skyltar och skyltställ

Bilaga 2 - Karta Investeringar 2024 - betesmarker slätterängar och naturreservat - nya staket

Beslut skickas till

Handläggare/Samhällsbyggnadskontoret
Samhällsbyggnadsdirektör/Samhällsbyggnadskontoret
Planchef/Samhällsbyggnadskontoret
Planenheten
Controller/Kommunstyrelsekontoret
Koncerncontroller/Kommunstyrelsekontoret